

Brüssel, 5.2.2020
COM(2020) 57 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Ühinemisprotsessi tõhustamine – Lääne-Balkani riikide usutavad väljavaated saada ELi
liikmeks**

Ühinemisprotsessi tõhustamine – Lääne-Balkani riikide usutavad väljavaated saada ELi liikmeks

I) Sissejuhatus

Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on pärast 2000. aasta Feira ja 2003. aasta Thessaloníki tippkohtumist pidevalt väljendanud oma **üksmeelset toetust Lääne-Balkani riikide väljavaadetele saada ELi liikmeks**. 2019. aasta juuni üldasjade nõukogu järeldustes kinnitas nõukogu taas „oma **pühendumust laienemisele**, mis on endiselt üks Euroopa Liidu olulisemaid poliitikavaldkondi, kooskõlas Euroopa Ülemkogu poolt 14.–15. detsembril 2006 heaks kiidetud uuendatud laienemiskonsensusega ja pärast seda vastu võetud nõukogu järeldustega.“ Nõukogu istungil 2019. aasta novembris oldi üksmeelel, et oleks kasulik uurida, kui tulemuslikud oleksid ühinemisläbirääkimised.

Lääne-Balkani riikide **kindel ja saavutustel põhinev väljavaade saada ELi täisliikmeks** on liidu enda poliitilistes, julgeolekualastes ja majanduslikes huvides. Ajal, mil seisame silmitsi üha suuremate üleilmsete probleemide ja eriarvamustega, on ELi liikmesus varasemast suurem **geostrateegiline investeering** stabiilsesse, tugevasse ja ühtsesse Euroopasse. ELiga ühinemise reaalne väljavaade on piirkonnas peamine muudatuste tegemise ajend ja stiimul ning suurendaks seega ka meie kollektiivset turvalisust ja heaolu. See on oluline vahend, et edendada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja põhiõiguste järgimist, mis kujutavad endast ka majandusliku integratsiooni tõukejõude ning on kesksel kohal piirkondliku leppimise ja stabiilsuse toetamisel. Selle poliitika jätkamine ja tugevdamine on seega vältimatu, et säilitada **ELi usaldatavus, edu ja mõju nii piirkonnas kui ka kaugemal** – ja seda eelkõige ajal, mil on suurenenud geopolitiline konkurents.

Siiski on selge, et **kogu ühinemisprotsess peab muutuma veelgi tulemuslikumaks ja selle elluviimist tuleb parandada**. Poliitika strateegiline suund ei muutu, kuid edaspidi peab poliitika olema kohapeal palju tõhusam.

Hoolimata toimunud uuendustest, nagu uus lähenemisviis õigusriigi põhimõttele, keskendumine põhiküsimustele ja komisjoni 2018. aasta Lääne-Balkani riikide strateegia¹ kohastele edusammudele, peab protsess suutma riikides paremini kõrvaldada **struktuursed puudused**, eelkõige põhiküsimuste valdkonnas.

Sidusrühmade usalduse suurendamine ning **ühinemisprotsessi tõhustamine ja tulemuslikumaks muutmine** on väga tähtsal kohal. Protsess peab muutuma **prognoositavamaks ja usaldusväärsemaks** – põhinema objektiivsetel kriteeriumidel ning rangetel positiivsetel ja negatiivsetel tingimustel ja seda peab olema võimalik tagasi pöörata – ning samuti **dünaamilisemaks ja seda tuleb poliitiliselt kindlamini juhtida**.

Käesolevas teatises esitatakse komisjoni konkreetsed ettepanekud kogu ühinemisprotsessi tugevdamiseks. Nende üldine eesmärk on suurendada usutavust ja poolte usaldust ning aidata saavutada paremaid tulemusi kohapeal. Kavandatavad muudatused on võimalik teha praeguses läbirääkimisraamistikus ja tagada nii piirkonnas võrdsed võimalused. See tähendab, et Serbia ja Montenegroga peetavate läbirääkimiste raamistikku ei muudeta, vaid kavandatavad muudatused lisatakse nende kahe riigi nõusolekul praegustesse raamistikesse.

¹ „Lääne-Balkani riikide reaalne ELiga ühinemise väljavaade ning ELi tõhustatud koostöö nende riikidega“, COM(2018) 65 final

Euroopa Liidu peamine eesmärk Lääne-Balkani riikidega tehtavas koostöös on nende ettevalmistamine liidu liikmesuse kõikide nõuete järgimiseks. See hõlmab toetust **põhilistele demokraatlikele, õigusriiki edendavatele ja majanduslikele reformidele** ning Euroopa põhiväärtuste omaksvõtmisele. Nii edendatakse kindlat ja kiiret **majanduskasvu ja sotsiaalsel lähenemist**.

Selleks et ühinemisprotsess kulgeks veelgi tõhusamalt, on oluline **strateegiline kommunikatsioon**. Sellel on tähtis roll, sest nii parandatakse piirkonnas teadlikkust tihedama integratsiooni ja reformidega kaasnevatest võimalustest ning võideldakse kolmandate riikide kahjuliku mõjuga. Ka riigid ise peavad tegema usaldusväärsemaid jõupingutusi. Nende ametiasutuste avalikku sihikindlat poliitikat, mis on suunatud ELiga ühinemise strateegilise eesmärgi saavutamisele, hinnatakse põhjalikumalt aastaaruannetes.

See poliitiline lähenemisviis on seega **tulevikku suunatud tegevuskava** nurgakivi. Tegevuskavaga toetatakse Lääne-Balkani riikide üleminekut toimivale turumajandusele, et nad suudaksid täielikult integreeruda ELi ühtse turuga, luua töökohti ja ettevõtlusvõimalusi, parandada ettevõtlus- ja investeerimiskliimat, edendada õigusriigi põhimõtet ja peatada ajude äravoolu piirkonnast. Need reformid on olulised Balkani riikide majanduse stimuleerimiseks ja riikide sidumiseks ELi turuga, kiirendades vajalikku lähenemist ELile. Eelkõige kavatseb komisjon kaaluda, kuidas meelitada ligi investeringuid, edendada sotsiaal-majanduslikku integratsiooni ja õigusriigi põhimõtet, hõlbustada pääsu ELi ühtsele turule, tugevdada ühenduvust ning kasutada ära rohelise majanduse võimalused. Komisjon kavatseb esitada teemat käsitleva teatise enne 2020. aasta mais toimuvat Zagrebi tippkohtumist.

II) Ühinemisprotsessile uue hoo andmine

a) Suurem usutavus

Selleks et mõlemal poolel taastuks usaldus ühinemisprotsessi vastu ja oleks võimalik saavutada parimaid tulemusi, peab protsess põhinema kindlal **vastastikusel usaldusel ja mõlema poole selgel pühendumusel**.

See tähendab, et **Lääne-Balkani riikide juhid peavad saavutama usaldusväärsemaid tulemusi, et täita lubadus** viia ellu nõutavad põhjalikud reformid õigusriigi, korruptsioonivastase võitluse, majanduse ning demokraatlike institutsioonide ja avaliku halduse nõuetekohase toimimise tagamise, aga ka välispoliitika ühtlustamise valdkonnas. ELi liikmesriikide ja kodanike mured on õigustatud ja neile tuleb kinnitada, et nimetatud riikidel on selge poliitiline tahe, mille tõenduseks on struktuursed, reaalsed reformid. Lääne-Balkani riikide juhid peavad samuti tegema suuremaid jõupingutusi, et parandada piirkondlikku koostööd ja heanaaberlikke suhteid, millega kaasnevad stabiilsus ja kodanike heaolu ning antakse ELile kinnitust selle kohta, et piirkonnas tegeletakse minevikuprobleemide lahendamisega.

Samuti tähendab see, et **Euroopa Liit järgib kindlalt tulemustel põhinevat protsessi**. Kui partnerriigid täidavad objektiivsed kriteeriumid ja vastavad kehtestatud objektiivsetele tingimustele, lepivad liikmesriigid kokku liikuda edasi protsessi järgmisesse etappi. Kõik osalised peavad hoiduma sellest, et lahendamata küsimusi kasutatakse ühinemisprotsessis oma huvides ära. Samuti peavad liikmesriigid ja institutsioonid kõnelema piirkonnas ühel häälel ning saatma selgeid toetavaid ja julgustavaid sõnumeid, samas peavad nad puuduste korral rääkima neist selgelt ja ausalt.

Tuleks suurendada usaldusväärust ja **keskenduda senisest enam peamistele reformidele**, mis on ELiga ühinemiseks olulised. Need põhiküsimused saavad veelgi suurema tähtsuse ühinemisläbirääkimiste käigus. **Läbirääkimised põhiküsimuste üle algavad esimesena ja lõpevad viimasena** ning nende edenemine määrab läbirääkimiste üldise tempo. Läbirääkimistel põhiküsimuste üle juhindutakse järgmisest:

- **tegevuskavast, mis käsitleb õigusriigi põhimõttega** seotud peatükke ja vastab varasematele tegevuskavadele ning mis on avamiskriteeriumiks. Ka edaspidi pannakse paika vahekriteeriumid. Ühtki peatükki ei suleta ajutiselt enne, kui need kriteeriumid on täidetud;
- **tegevuskavast, mis käsitleb demokraatlike institutsioonide toimimise** ja avaliku halduse reformi;
- **tugevamast seosest majandusreformi programmidega**, et aidata riikidel täita majanduskriteeriumid.

Lisaks sellele tõhustab komisjon meetmeid, mis käsitlevad õigusriigi põhimõtet ja institutsioonide ülesehitamist. Nende reformide elluviimisel saavutatud tulemused on tihedama valdkondlikku integratsiooni ja üldise edu eeltingimuseks. Lisaks sellele on kavas süvalaiendada korrupsioonivastast võitlust ja pöörata sellele suurt tähelepanu asjaomastes peatükkides. Jätkub pidev toetus piirkondlikule koostööle. Selleks et lahendada kahepoolsed vaidlusküsimused, tuleb teha kõik vajalikud jõupingutused, keskendudes eelkõige Belgradi ja Priština vahelisele, ELi vahendatavale dialoogile, mille tulemusel tuleks sõlmida ulatuslik õiguslikult siduv normaliseerimisleping.

b) Kindlam poliitiline juhtimine

Euroopa Liiduga ühinemine on protsess, mis nõuab ja toetab liituda soovivates riikides põhjalikke reforme ning poliitilisi ja majanduslikke muudatusi ning seda, et nad näitaksid suutlikkust võtta ELi liikmesriigina ühiseid kohustusi. Protsess ei kulge automaatselt, vaid peab peegeldama riikide **aktiivset sotsiaalset valikut** saavutada kõige rangemad Euroopa standardid ja väärtused ning neid järgida. Samas on liikmesriikide siduv kohustus jagada ühist tulevikku Lääne-Balkani riikide kui liidu täieõiguslike liikmetega oluline poliitiline samm ja see ei ole ainult vormiline muudatus.

See tähendab, et mõlemad pooled peaksid **haarama suurema initsiatiivi** ning täitma avalikkuse ees nõuetekohaselt oma kohustusi ja tegelema otsekohesemalt probleemide lahendamisega. Võttes arvesse seda, mis on kaalul, on aeg **keskenduda protsessi poliitilisele iseloomule** ning tagada kindlam juhtimine ja liikmesriikides kõrgetasemeline kaasatus.

See peaks hõlmama **ELi ja Lääne-Balkani riikide korrapäraste tippkohtumiste ja tihedamate ministritevaheliste kontaktide kaudu** uute võimaluste loomist **kõrgetasemeliseks poliitiliseks ja valdkonnapoliitika dialoogiks** asjaomaste riikidega, eelkõige valdkondades, kus vastavusse viimine edeneb hästi ja peamised kriteeriumid on täidetud. Suurema kaasatuse tulemuseks võiks olla riikide osalemine **vaatlejatena** olulistel Euroopa Liidu kohtumistel, kus käsitletakse nende jaoks kesksel kohal olevaid teemasid.

Tähtis on tagada, et **kõik stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu alusel tegutsevad organid keskenduvad edaspidi palju rohkem peamistele poliitilistele küsimustele ja reformidele** ning võimaldavad pidada tõelist poliitilist dialoogi. Valitsustevahelised konverentsid peaksid tagama ühinemisläbirääkimiste kindlama poliitilise juhtimise.

Liikmesriike kutsutakse üles süstemaatilisemalt toetama ühinemisprotsessi, muu hulgas nende ekspertide tehtava kohapealse järelevalve, aastaaruanne koostamises otsese osalemise ja valdkondlike eksperditeadmiste jagamise kaudu. Liikmesriikidel on samuti võimalus kõik edusammud korrapärasemalt läbi vaadata ja teha nende üle järelevalvet.

Komisjon teeb ka edaspidi kokkuvõtteid läbirääkimistel tehtud üldistest edusammudest. Ta teeb oma iga-aastase laienemispaketi osana üksikasjalikud ettepanekud edasise toimimise kohta reformide elluviimisel järgmisel aastal, kaasa arvatud ettepanekud parandusmeetmete kohta, mille liikmesriigid peavad heaks kiitma.

Kui on avaldatud komisjoni koostatud riikide aruannete iga-aastane pakett, tuleks korraldada **valitsustevahelised konverentsid**, mis pakuvad võimaluse reforme käsitleva poliitilise dialoogi jaoks ja kus tehakse kokkuvõtte kogu ühinemisprotsessist ning koostatakse järgmise aasta jaoks ajakava, mis sisaldab peatükkide / neist koosnevate teemavaldkondade avamist ja sulgemist, aga ka võimalikke parandusmeetmeid. Kõik pooled peavad hoolt kandma selle eest, et nad oleksid valitsustevahelistel konverentsidel esindatud **asjakohasel tasandil, mis võimaldab pidada viljakat poliitilist dialoogi**.

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogud annavad samuti olulise täiendava panuse reformide üle peetavasse poliitilisse dialoogi. Lisaks sellele võimaldavad nad koos stabiliseerimis- ja assotsiatsioonikomiteede ja allkomiteedega **edusammude tõhusamat järelevalvet ja kiirema integratsiooni aspektide käsitlemist** vastavates teemavaldkondades (vt allpool).

Iga partnerriigi ühinemisprotsessi otsustavatel etappidel – näiteks kui on täidetud põhjalike reformide vahekriteeriumid, alati enne, kui nõukogu otsustab, kas järgmise teemavaldkonna avamise tingimused on täidetud, ning enne kui läbirääkimisi võib pidada tehniliselt lõpetatuks – tuleks koostada põhjalikumad poliitilised kokkuvõtted.

c) Dünaamilisem protsess

Selleks et muuta läbirääkimisprotsess veelgi dünaamilisemaks ja edendada üksikute peatükkidega seotud jõupingutuste vahelist vastastikkust kasulikkust, **koondatakse läbirääkimiste peatükid teemavaldkondadesse**. Need valdkonnad on moodustatud laiematest teemadest, nagu hea valitsemistava, siseturg, majanduslik konkurentsivõime ja ühenduvus.

Peatükkide koondamine teemavaldkondadesse võimaldab **paremini keskenduda poliitilise dialoogi peamistele valdkondadele** ja luua parema raamistiku poliitiliseks kaasatuseks kõrgemal tasandil. See võimaldab **kindlaks teha iga valdkonna kõige olulisemad ja pakilisemad reformid**. Kogu reformiprotsessi kohapeal edendavad paremini mõjukamad stiimulid nii kodanike kui ettevõtjate huvides toimuvate valdkondlike reformide jaoks.

Kui avamiskriteeriumid on täidetud, alustatakse läbirääkimisi iga teemavaldkonna üle tervikuna, mitte üksikute peatükkide kaupa. Teemavaldkonniti korraldatud sõelumisprotsessi tulemusel lepivad EL ja kandidaatriik kokku kiirendatud integratsiooni ja peamiste reformide prioriteedid. Kui nende prioriteetide elluviimisel on tehtud piisavaid edusamme, avatakse teemavaldkond (kuhu kuuluvad kõik sellega seotud peatükid) lisatingimusi seadmata ja määratakse sulgemiskriteeriumid iga peatüki jaoks. Kui enne avamist on olulised reformid juba ellu viidud, peaks teemavaldkonna avamise ja üksikute peatükkide sulgemise vaheline ajavahemik olema lühike, soovitatavalt üks aasta, ja sõltuma reformide edust ning keskenduda tuleks täieliku vastavuse jaoks vajalike meetmete võtmisele.

Iga teemavaldkonnaga tegeleb stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkomitee: see

võimaldab jälgida tehtud edusamme ja võtta stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu struktuuride raames konkreetseid meetmeid kiiremaks vastavusse viimiseks. Nii saab pidada suunatud dialooge ning teha kindlaks **võimalused kiiremaks vastavusse viimiseks** ja integratsiooniks kõikides ELi poliitikavaldkondades ning tuua selget kasu Euroopa Liidule ja kandidaatriikidele.

Selleks et muuta **läbirääkimised Serbia ja Montenegroga** dünaamilisemaks, võib peatükkide raames tehtava töö koondada teemavaldkondade alla, kuid järgida tuleb kokkulepitud läbirääkimisraamistikku ja nimetatud riigid peavad sellega nõustuma. See võimaldab poliitiliselt paremini keskenduda kesksetele valdkondadele ja tegeleda riikides poliitilisel tasandil vastavusse viimise peamiste probleemidega. Riikidele pakutakse võimalust olla kaasatud kiirema valdkondliku vastavusse viimise ja integratsiooni seisukohast huvi pakkuvate valdkondade kindlaksmääramisse. Nende valdkondade jaoks lepitakse kokku ühistes tegevuskavades ning edusamme jälgitakse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu raames.

d) Prognoositavus, positiivne ja negatiivne tingimuslikkus

Nii liikmesriigid kui ka Lääne-Balkani riigid nõuavad, et protsess tuleb muuta prognoositavamaks ja **tagada suurem selgus selle kohta, mida liit** laienemisprotsessis osalevatelt riikidelt protsessi eri etappidel **ootab**, samuti tahetakse selgust selle kohta, millised on tehtud edusammude **positiivsed tagajärjed** või edusammude puudumise **negatiivsed tagajärjed**.

Komisjon kasutab **laienemispaketti, et kontrollida** kandidaatriikide **vastavust** liidu *acquis*'le ning **anda selgemad suunised** konkreetsete prioriteetsete reformide ja vastavuskriteeriumide kohta, samuti protsessi järgmiste sammudega seotud ootuste kohta. Kindlam poliitiline juhtimine ja uue rõhuasetusega valitsustevahelised konverentsid suurendavad prognoositavust ning võimaldavad teha järgmiseks aastaks täpsemaid plaane. Riikide poliitikas osalejatel on seega selgem ettekujutus sellest, mida tuleb tulemuste saavutamiseks teha. See hõlmab ettekujutust sellest, millised teemavaldkonnad/peatükid võiks ilmselt avada või sulgeda, ning vajaduse korral ka sellest, millised tingimused on vaja veel täita.

Tulemustel põhineva ühinemisprotsessi keskne element on selle tingimuslikkus. Selle tagamiseks peavad **tingimused olema selged** algusest peale. Kandidaatriigid peavad teadma kriteeriume, mille alusel nende tulemusi mõõdetakse, ja liikmesriikidel peab olema ühine arusaam sellest, mida kandidaatriikidelt oodatakse. **Komisjon sõnastab** eelkõige oma aastaaruannetes **täpsemini tingimused, mida kandidaatriigid peavad täitma.** Need tingimused peavad olema objektiivsed, täpsed, üksikasjalikud, ranged ja kontrollitavad. Komisjon kasutab vajaduse korral ka kolmandate osapoolte indikaatoreid, et anda liikmesriikidele otsuste tegemiseks võimalikult põhjalikku taustteavet.

Kodanikele otsest huvi pakkuvate selgete ja käegakatsutavate stiimulite kaudu saab EL toetada tõelist poliitilist tahet ning premeerida keeruliste reformide ja poliitiliste, majanduslike ja ühiskondlike muudatuste tulemusi. **Kui riigid teevad kokkulepitud prioriteetsete reformide elluviimisel edusamme, peaksid sellel olema järgmised tulemused:**

- riigi tihedam integratsioon Euroopa Liiduga, töö kiirendatud integratsiooni ning üksikutele ELi poliitikavaldkondadele järkjärgulise ülemineku, ELi turule pääsu ja ELi programmides osaluse nimel, tagades samas võrdsed võimalused;

- suurem rahastamine ja suuremad investeeringud, muu hulgas ühinemiseelse abi rahastamisvahendist saadud tulemustepõhise ja reformidele suunatud toetuse kaudu ning tehes tihedamat koostööd rahvusvaheliste finantsasutustega, et kaasata täiendavaid vahendeid.

Need meetmed peaksid aitama ELi vahendite kasutamise kaudu luua tugeva Euroopa-eelistuse, mis vastab WTO nõuetele ja tugevdab samal ajal kohalikku majandust.

Reformide edu tuleb stiimulite kaudu mõjuvamalt soodustada ja hinnata, kuid sama suur vajadus on **võtta veelgi otsustavamaid meetmeid, millega nähakse ette proportsionaalsed sanktsioonid pikaajalise seisaku või suure tagasilanguse eest reformide elluviimisel ja ühinemisnõuete täitmisel.**

Otsus protsess peatada või kehtetuks tunnistada peaks lähtuma laienemispaketi raames esitatud **komisjoni iga-aastasest hinnangust** ühinemisläbirääkimiste üldisele seisule ja peamiste reformide, eelkõige õigusriigi valdkonnas, rakendamise ulatusele. Liikmesriigid võivad selles protsessis ka edaspidi osaleda, andes komisjonile märku seisakutest või suurest tagasilangusest reformide elluviimisel.

Rasketel juhtudel võib komisjon alati omal algatusel või liikmesriigi põhjendatud taotluse alusel teha ettepanekuid, et tagada vajaduse korral olukorras kiire reageerimine lihtsustatud menetluse, sealhulgas kvalifitseeritud häälteenamust nõudva pöördhääletuse kaudu.

EL võiks tegeleda võimalike probleemidega mitmel moel:

- liikmesriigid võiksid otsustada, et läbirääkimised teatud valdkondades katkestatakse või kõige raskematel juhtudel peatatakse. Juba suletud peatükid võidakse taas avada või läbirääkimisi taas alustada, kui teemasid tuleb uuesti hinnata;
- ELi rahastamise ulatust ja intensiivsust võidakse vähendada, erandiks on kodanikuühiskonnale antav toetus;
- tihedama integratsiooni eelised, näiteks juurdepääs ELi programmidele või turulepääsu ühepoolsed kontsessioonid, võidakse katkestada või tühistada.

Prognoositavust ja tingimuslikkust suurendatakse ka **suurema läbipaistvuse** kaudu. Selleks et tagada reformide kestlikkus ja hõlbustada nende rakendamise järelevalvet, peaksid kõik riigid viima peamised reformid ellu täiesti läbipaistval ja kaasaval viisil ning olulisimate sidusrühmade osalusel. Ka Euroopa Liit peaks püüdma muuta protsessi läbipaistvamaks ja avaldama arvukamalt olulisi dokumente.

Komisjon jätkab oma teabevahetus- ja teavitustegevust, muu hulgas ka liikmesriikides, kelle ülesanne on teavitada oma kodanikke ning anda neile teavet protsessiga kaasnevatest strateegilistest võimalustest ja protsessiga seotud probleemidest.

Tabel, kus loetletakse peatükkidest koosnevad kavandatavad teemavaldkonnad, on esitatud lisas. 34. peatükki „Institutsioonid“ ja 35. peatükki „Muud küsimused“ käsitletakse eraldi.

Tehniline lisa: läbirääkimiste peatükkidest koosnevad teemavaldkonnad

1. Põhiküsimused	23 – Kohtusüsteem ja põhiõigused 24 – Õigus, vabadus ja turvalisus Majanduslikud kriteeriumid Demokraatlike institutsioonide toimimine Avaliku halduse reform 5 – Riigihanked 18 – Statistika 32 – Finantskontroll
2. Siseturg	1 – Kaupade vaba liikumine 2 – Töötajate vaba liikumine 3 – Asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus 4 – Kapitali vaba liikumine 6 – Äriühinguõigus 7 – Intellektuaalomandiõigus 8 – Konkurentsipoliitika 9 – Finantsteenused 28 – Tarbijakaitse ja tervishoid
3. Konkurentsivõime ja kaasav majanduskasv	10 – Infoühiskond ja meedia 16 – Maksustamine 17 – Majandus- ja rahapoliitika 19 – Sotsiaalpoliitika ja tööhõive 20 – Ettevõtlus- ja tööstuspoliitika 25 – Teadus ja uurimistöö 26 – Haridus ja kultuur 29 – Tolliliit
4. Roheline tegevuskava ja kestlik ühenduvus	14 – Transpordipoliitika 15 – Energeetika 21 – Üleeuroopalised võrgud 27 – Keskkond ja kliimamuutused
5. Ressursid, põllumajandus ja ühtekuuluvuspoliitika	11 – Põllumajandus ja maaelu areng 12 – Toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaarpoliitika 13 – Kalandus 22 – Regionaalpoliitika ja struktuurivahendite koordineerimine 33 – Finants- ja eelarvesätted
6. Välissuhted	30 – Välissuhted 31 – Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika